

Grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til forordning for programmet for Elektronikkomponenter og -systemer (ECSEL)

KOM (2013) 501 endelig

1. Resumé

Artemis- og ENIAC-programmerne blev etableret i 2008 som Joint Technology Initiatives (JTI). Danmark har deltaget i Artemisprogrammet (indlejrede computersystemer) men ikke i ENIAC (nanoteknologi). Kommissionen har foreslået de to programmer slået sammen til et nyt program (ECSEL), der fortsætter i Horisont 2020. Forslaget lægger også op til, at det nye program kan overtage flere af de administrative opgaver, der i FP7 er blevet varetaget af de nationale finansierende organer. Det nye program, der gennemføres i et samarbejde mellem medlemslandene, Kommissionen og industrien inden for de nævnte områder vil støtte forsknings- og innovationsprojekter med det formål at fremme europæisk industri og dermed vækst og arbejdspladser. ECSEL-programmet vil støtte op om den indsats inden for centrale støtteteknologier, som indgår i Horisont 2020.

2. Baggrund

Et af målene i Horisont 2020 er at styrke og støtte den europæiske industris forskning og innovation på tværs af en række industrisektorer.

Det specifikke mål "Lederskab inden for støtte- og industriteknologi" i Horisont 2020 er målrettet mod netop styrkelsen af industriens konkurrenceevne inden for nøgleteknologier. For eksempel udpeges IKT, mikro- og nanoelektronik samt intelligente indlejrede komponenter og systemer som prioriterede områder. For bedre at tilpasse EU's støtte til forskning og innovation til industriens mål og tiltrække højere investeringer fra industrien til forskning og innovation giver Horisont 2020 mulighed for etablering af offentlig-private partnerskaber på centrale områder, hvor forskning og innovation kan bidrage til Europas overordnede mål for konkurrenceevne og medvirke til at løse samfundsproblemstillinger.

Dette nye forslag til et offentlig-privat partnerskab vedrører et fællesforetagende inden for elektronikkomponenter og -systemer. Fællesforetagendet ECSEL ("Elektronikkomponenter og -systemer for europæisk lederskab") erstatter de tidligere fællesforetagender ENIAC og Artemis inden for nanoelektronik og indlejrede systemer, som blev lanceret under det syvende rammeprogram. Det fremsættes inden for rammerne af den flerårige finansielle ramme, Kommissionens forslag til Horisont 2020, Kommissionens meddelelse "Partnerskaber om forskning og innovation", flagskibsinitiativet "Innovation i EU", Kommissionens meddelelse om centrale støtteteknologier "En europæisk strategi for centrale støtteteknologier - En bro til vækst og job" og Kommissionens meddelelse "En europæisk strategi for mikro- og nanoelektronikkomponenter og -systemer". Forslaget er også i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse "offentlig-private partnerskaber i Horisont 2020: et effektivt middel til at indfri innovation og vækst i Europa".

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 187. Forslaget skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Formål og indhold

Det nye ECSEL-program har følgende formål og mål:

27. august 2013

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Slotholmsgade 10

Postboks 2135

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref. nr. 13/024340-04

- at bidrage til udviklingen af en stærk og internationalt konkurrencedygtig industri for elektronikkomponenter og -systemer i Den Europæiske Union
- at sikre at elektronikkomponenter og -systemer er tilgængelige på vigtige markeder og løse samfundsproblemstillinger for at sikre Europas førerposition i den teknologiske udvikling, bygge bro over kløften mellem forskning og udnyttelse, styrke innovationskapaciteten og skabe økonomisk vækst og arbejdspladser i Den Europæiske Union. Programmet skal give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at koordinere strategier med medlemsstaterne med henblik på at mobilisere private investeringer og bidrage til sunde offentlige finanser ved at undgå unødigt overlappning og fragmentering af indsatsen samt lette deltagelsen for aktører involveret i forskning og innovation
- at fastholde og udvide kapaciteten til at producere halvledere og intelligente systemer i Europa, herunder lederskab inden for produktionsudstyr og materialebehandling og sikre en førerposition inden for design og systemudvikling, herunder for indlejrede teknologier
- at give alle aktører adgang til verdensførende infrastruktur til design og fremstilling af elektroniske komponenter og indlejrede/cyber-fysiske og intelligente systemer
- at sikre inddragelse af innovative små og mellemstore virksomheder (SMV), styrke eksisterende klynger og stimulere etableringen af nye klynger på loventede nye områder.

**Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser**

Fællesforetagendet ECSEL støtter indirekte aktioner via åbne indkaldelser af konkurrerende forslag og tildeling af offentlige midler inden for de disponible budgetrammer.

Det foreslås, at det nye fællesforetagende kan handle på medlemsstaternes vegne og indgå støtteaftaler/foretage betalinger i stedet for de nationale forvaltninger på samme måde som for Unionens bidrag. Derved kan fællesforetagendet fungere som en one-stop-shop og sikre, at støtten synkroniseres for alle støttemodtagere. Det foreslås også, at den offentlige finansiering (fra EU og nationale kilder) harmoniseres for alle støttemodtagere.

Beføjelsen til at træffe beslutninger om anvendelsen af nationale finansielle bidrag bevares på nationalt plan.

Målsætninger skal primært opnås gennem tilskud til forsknings- og innovationsprojekter. Disse projekter vil i stor udstrækning følge reglerne for deltagelse, der er gældende for Horisont 2020 projekter. Der forventes dog enkelte undtagelser fra disse regler. Undtagelserne er ikke endeligt bestemt, men skal vedtages i en delegeret retsakt og forventes at omhandle finansieringsraterne i forsknings- og innovationsprojekter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget forventes behandlet i Udvalget for Industri, Forskning og Energi.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører, at en indsats på EU-plan vil bedre kunne nå de ønskede mål. Et europæisk offentlig-privat partnerskab vil kunne mobilisere de finansielle og tekniske midler, der er afgørende for at mestre kompleksiteten som følge af den stadigt tiltagende innovationshastighed på området. Det vil kunne fokusere på de europæiske, nationale og industrielle prioriteter. Det vil kombinere tværnationale og europæiske programmers styrker.

Regeringen kan på det foreliggende grundlag støtte Kommissionens vurdering af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Kommissionen har foreslået at afsætte 1.215 mio. euro fra Horisont 2020 til forslaget i perioden 2014-2020. Danmark betaler ca. 2 % af EU's budget svarende til en statslig udgift ved programmet på ca. 181 mio. kr. over den syvårige periode.

Hertil kommer det bidrag, som de medlemsstater, der er medlemmer af ECSEL, måtte vælge at bidrage med. Der er ikke truffet beslutning om Danmarks finansielle bidrag.

8. Høring

Sagen har været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for forskning. Høringen gav anledning til følgende kommentarer:

Dansk Industri (DI)

DI mener, at de ni partnerskaber har vist deres værdi i form af fokusering af F&U-indsatsen, idet de kan lede til gode kommercielle resultater og bidrage til løsning af de store samfundsudfordringer. DI ser positivt på partnerskabsinitiativerne og mener helt overordnet, at Kommissionens forordningsudkast bør mødes med tilslutning fra dansk side. DI mener, at forordningerne meget rigtigt tager udgangspunkt i de nye fælles regler for deltagelse og sigter mod at skabe plads til de tilpasninger, som skal til for at få løst de særlige udfordringer vedrørende IP-regler mv., der er nødvendige inden for de enkelte områder.

Danske Universiteter

Danske Universiteter mener, at tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaber under Horizon 2020 bør involvere universiteterne i højere grad end tidligere, hvor udarbejdelsen af samarbejdsaftalerne primært er foregået på industriens præmisser. Danske Universiteter understreger derfor vigtigheden af, at nye partnerskabsaftaler i høj grad etableres med udgangspunkt i kvalitet (excellence), da dette netop vil styrke universiteternes rolle i partnerskaberne. Derudover har Danske Universiteter et ønske om enklere og mere simple regler for samarbejde.

GTS

GTS finder det væsentligt, at den danske regering arbejder for at sikre, at partnerskaberne fastholdes i feltet tæt på markedet med stærkt industriengagement og ikke glider mod en mere generel forskningsindsats. GTS opfordrer til, at der på tværs af partnerskaberne arbejdes med at fastlægge de nødvendige rammer, regler og incitamenter for, hvordan der kan sikres så kort tid som muligt fra, at midlerne søges, til bevillingen foreligger. GTS mener desuden, at der bør udarbejdes procedurer og regler for, hvordan projekterne er stillet, hvis et enkelt lands finansieringsandel falder væk, ligesom der bør etableres skærpede krav til de nationale sagsbehandlingstider.

Københavns Universitet (KU)

KU ser et stort potentiale i partnerskaberne, men finder det essentielt, at der er fokus på kvalitet (excellence) og blik for hele innovationscyklussen (inkl. grundforskning). For at optimere mulighederne for at realisere målsætningerne finder KU det endvidere centralt, at tiltagene afspejler problemstillingernes kompleksitet. KU finder det på den baggrund nødvendigt at sikre/tilskynde tværdisciplinaritet og skabe plads til fleksibilitet i de forskellige partnerskaber. Generelt for artikel 187-forslagene foreslår KU, at der indføres et direkte formuleret krav om, at partnerskabsinitiativerne følger regler og retningslinjer for opslag, evaluering og administration af projekter gældende for hele Horizon 2020.

KU fremhæver, at academia ikke er direkte repræsenteret i bestyrelsen, hvilket KU foreslår.

Syddansk Universitet (SDU)

SDU finder alle forslag vedrørende artikel 185 og artikel 187 initiativer relevante. SDU påpeger, at forslagene i vid udstrækning har det rigtige fokus, er omfattende og velskrevne.

SDU støtter ikke sammenlægningen af nanoelektronik og indlejrede systemer, idet den understregede særlige sammenhæng kan anses for mindre væsentlig end andre vigtige links til nanoelektronik.

Aalborg Universitet (AAU)

AAU hilser velkommen, at Danmark står som partner i de mange europæiske partnerskaber, især set i lyset af det øgede bidrag af EU-midler. For at sikre reel dansk medvirken opfordrer AAU til, at der fra dansk side ydes et væsentligt tilskud til de indsatser, som har særlig betydning for jobskabelse og erhvervsudvikling i Danmark for derved at sikre størst mulig dansk deltagelse. AAU peger i særlig grad på flg. initiativer: Innovative Medicine, Biobased Industries, ECSEL, Eurostars og Ambient Assisted Living.

Aarhus Universitet (AU)

AU ønsker en styrkelse af universiteternes rolle og fremhæver, at samarbejdet primært er sket på industriens præmisser. AU finder, at det vigtige forskningsmæssige input fra universiteterne tilsiger, at universiteterne i højere grad får lov til at spille en aktiv rolle i tilrettelæggelsen og implementeringen af partnerskaberne. AU ønsker ydermere en simplificering af reglerne for partnerskaberne. AU finder, at reglerne for de tidligere partnerskaber var for komplicerede, hvilket har hindret en effektiv implementering af partnerskaberne. AU ønsker, at reglerne for partnerskaberne harmoniseres med reglerne for Horizon 2020 generelt, samt at partnerska-

berne får et stærkere juridisk fundament, således at de i højere grad bliver operationelle.

AU finder den foreslåede fejlgrænse på 1 % uhensigtsmæssigt lav for forskningsaktiviteter og påpeger, at risikoniveauet bør harmoniseres med Horisont 2020-reglerne.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Deltagerlandene i Artemis og ENIAC har hver især drøftet en sammenlægning til ECSEL-programmet og været positive overfor et fremtidigt fælles program. Det er forventningen, at der vil være opbakning til deltagelse i ECSEL, fordi det vil dække et bredere fagligt felt, der har betydning for en lang række store erhvervsinteresser.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er generel fortaler for koordinering af medlemslandenes forskningsmidler. Danmark støtter derfor også generelt initiativer, hvor medlemslandenes forskningsmidler koordineres inden for strategiske områder herunder ECSEL. Danmark støtter også den foreslåede effektivisering af administrationen i ECSEL.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forordningen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.